

REORGANIZACIJA FRANCUSKE KOPNE NE VOJSKE

Reorganizacija francuske kopnene vojske se nalazi u punom zamahu. Započeta 1975. teritorijalnom komponentom, zahvatila je 1976. i operativnu vojsku. Kada za nekoliko godina budu završene sve planirane izmene, kopnena vojska će pružiti novu sliku u organizaciji komandovanja, odnosu operativnih i teritorijalnih organa, unutrašnjoj strukturi i teritorijalnom rasporedu jedinica.

Prema zvaničnim izvorima, svrha reorganizacije KoV je, u celini uzevši, u postizanju optimalne borbene spremnosti i efikasnosti komandi, jedinica i ustanova u okviru usvojene vojne politike i relativno oskudnih budžetskih sredstava oružanih snaga Francuske.

ZADACI I PODELA KOPNE NE VOJSKE

Mada će zadaci viših taktičkih i operativnih jedinica reorganizacijom sigurno biti promenjeni, najvažniji zadaci KoV u celini,

u slučaju većeg evropskog sukoba, po rečima načelnika GŠ KoV, ostaju i dalje da:

1. vladi obezbedi, na celokupnoj teritoriji Francuske, neophodnu slobodu akcije u izvršenju odbrambenih mera, garantujući integritet sistema za odvracanje;

2. osigura najvišim rukovodećim organima zemlje neophodno vreme i podatke radi eventualne upotrebe strategijskih nuklearnih snaga, koristeći po potrebi i taktičko nuklearno oružje;

3. dejstvima van teritorije Francuske, osigura životne interese zemlje i doprinese održavanju mira u svetu;

4. u saradnji sa drugim vidovima oružanih snaga, očuva nepovredivost državnih granica na kopnu i moru.

S obzirom na to da je karakter tih zadataka različit, i snage za njihovo izvršenje se po svojoj strukturi, naoružanju i razmeštaju znatno razlikuju. Kopnena deo operativne vojske, tj. 1. armija, namenjena je za izvršenje

drugog zadatka; teritorijalne jedinice su predviđene za prvi zadatak, a snage za spoljnu intervenciju su planirane za treći zadatak; u izvršenju četvrtog zadatka mogu učestvovati sve snage KoV.

Kopnena vojska, radi izvršenja planiranih zadataka, pored jedinica i ustanova u svom sastavu, oslanja se i na teritorijalne organe. To su komande 7 vojnih oblasti (VOb), 21 vojnog okruga (VOK), i 75 »vojnih delegata«, oficira — predstavnika armije u svakom departmanu Francuske. Ti organi organizuju i preduzimaju mere teritorijalne odbrane, rukovode njenim jedinicama i pružaju raznovrsnu podršku jedinicama operativne vojske (pozadinsko obezbeđenje, obuka, mobilizacijski poslovi, garnizonska služba i dr.).

SASTAV, JAČINA I RAZMEŠTAJ KoV

Kopnena vojska broji 338.500 ljudi, od čega oko trećinu predstavlja stalni sastav (aktivni ofi-

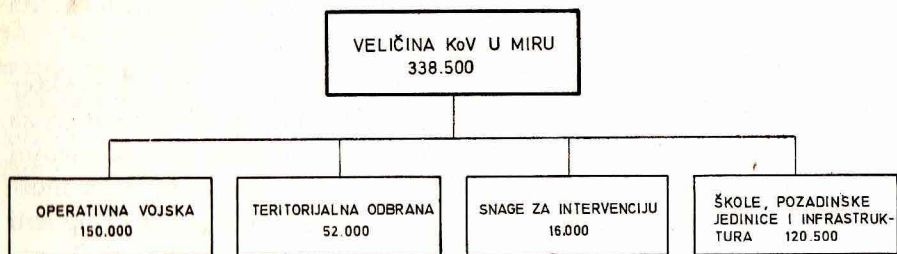
- Granica sa susednim državama
- Morska obala
- Granica vojne oblasti (VOb)
- Granica vojnog okruga (VOK)

Sl. 1 — Teritorijalna podela pre reorganizacije KoV

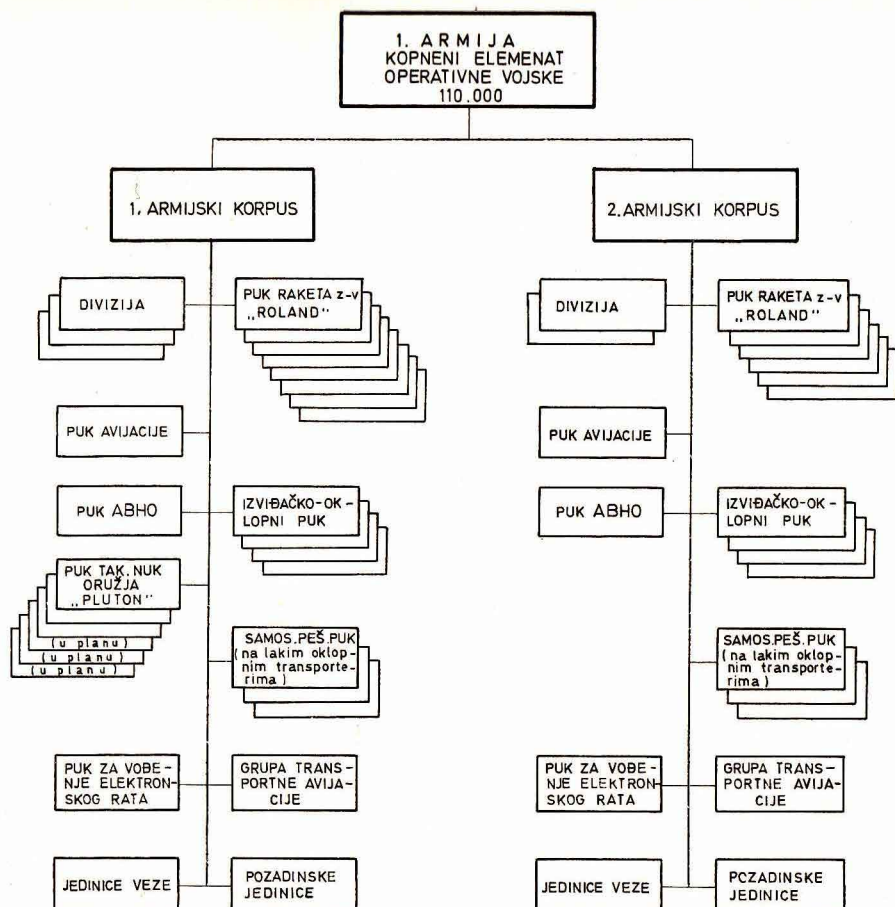
ciri, podoficiri i ljudstvo pod ugovorom).¹

Kopneni elemenat operativne vojske sačinjava 1. armija (110.000 ljudi u miru), sa 1. i 2. armijskim korpusom i približno 800 tenkova AMX 30, 750 lakih

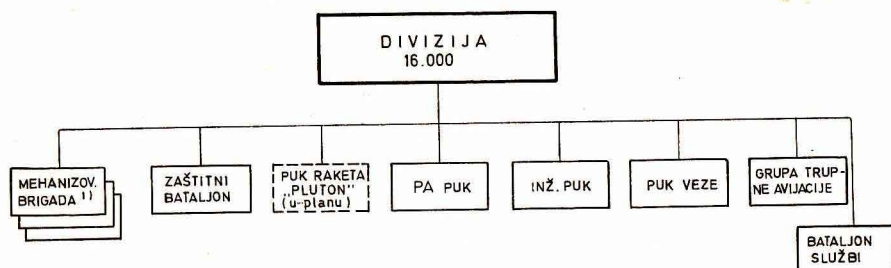
¹ Prema *Military Ballance* 1976/77. francuske oružane snage imaju 512.900 ljudi, 1.060 tenkova AMX 30, 1.112 lakih tenkova AMX 13 i 950 oklopnih vozila točkaša i oklopnih transportera.

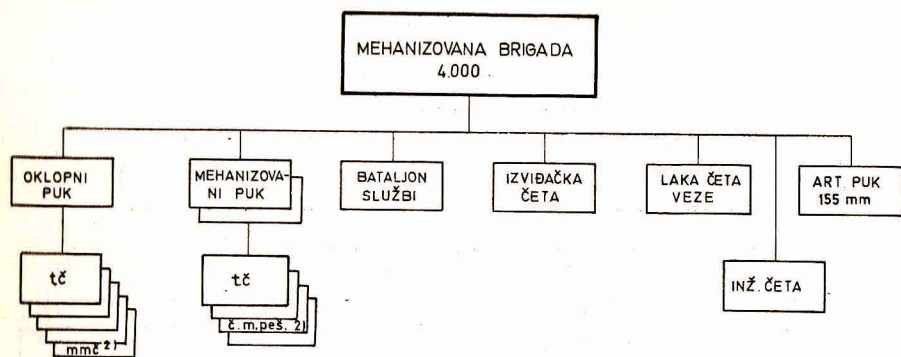
Šema 1

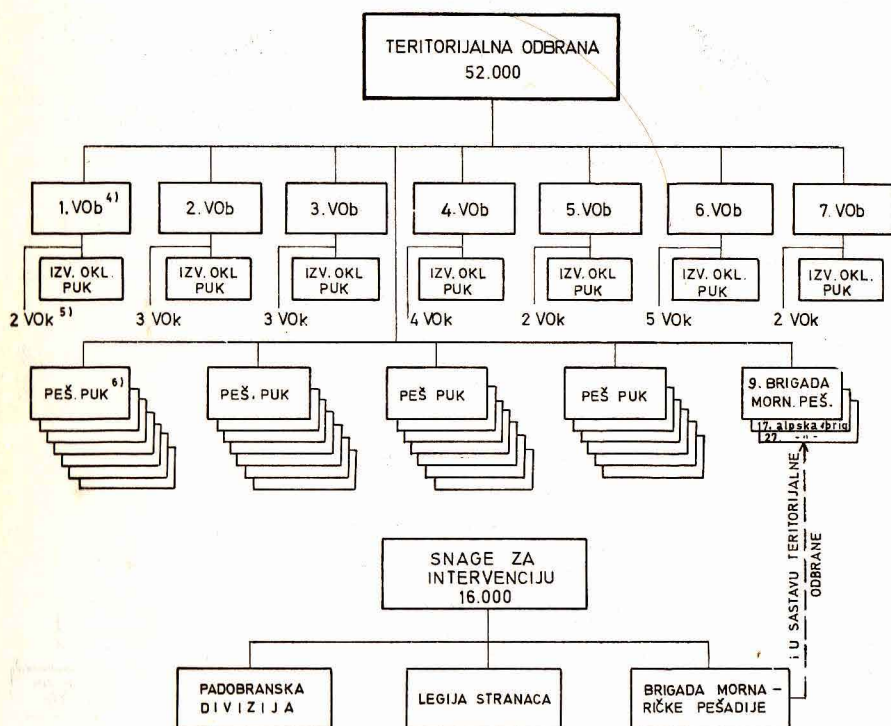
Šema 2

Šema 3

Šema 4

Šema 5

tenkova AMX 13, 1.400 oklopnih vozila VTT, 250 helikoptera i oko 32.000 vozila točkaša. Prvi armijski korpus ima tri divizije (4, 7. i 8), raspoređene bliže istočnoj granici, od Švajcarske do pariskog basena, a drugi sa dve divizije (1. i 3), razmešten je u SR Nemačkoj.

Divizija se sastojala od jedinica predstavljenih na shemi 3, a mehanizovana brigada iz sastava divizije prikazana je na shemi 4.

U sastav *teritorijalne odbrane* ulazile su jedinice prikazane na shemi 5. Iz nje se vidi i broj vojnoteritorijalnih organa, vojnih oblasti i vojnih okruga. Pored tih jedinica na shemi postojala je i četa u svakom departmanu koja je u ratu razvijala puk. Sve te jedinice su svojim rasporedom pokrivale čitavu teritoriju Francuske.²

Snage za spoljnu intervenciju, locirane na jugu zemlje, u osnovi čine 11. padobranska divizija, grupa Legije stranaca i 9. brigada mornaričke pešadije, koja je elemenat i teritorijalne odbrane.

Tim aktivnim jedinicama KoV treba dodati i njenu rezervu. Posle mobilizacije, 1. armija raspolaže sa 180.000 ljudi; u teritorijalnoj odbrani 13 pešadijskih pukova i 7 izviđačkih oklopnih pukova aktiviraju po jedan puk, dok škole i nastavni centri obrazuju 14 pešadijskih pukova. Sna-

ge za intervenciju, po svojoj prilici, približno su ratnog sastava, pa za njih mobilizacija ne predstavlja veću teškoću.

Znači, KoV je dočekala reorganizaciju 1975. godine sa 1. armijom (2 armijska korpusa, sa 5 divizija i 15 brigada) grupisanom na istoku, 11. padobranskom divizijom na jugu i razgranatom mrežom vojnoteritorijalnih organa i teritorijalnih jedinica, rasutih po celoj teritoriji Francuske.

SLABOSTI KoV I POTREBA ZA NJENOM REORGANIZACIJOM

Organizacija i raspored kopnene vojske bili su predmet čestih kritika, a najkarakterističnije slabosti, koje su i nametnule reorganizaciju, ogledaju se u sledećem:

— Podela KoV na tri komponente — operativnu vojsku, teritorijalnu odbranu i snage za spoljnu intervenciju — od kojih svaka izvršava svoje tačno određene zadatke, pokazala se u praksi neodrživa. Jer, za obezbeđenje dejstava stratezijskih nuklearnih snaga u svim uslovima morale su se planirati i izvesne snage operativne vojske, iako je to prvenstveni zadatak teritorijalne odbrane. Isto tako, za dejstva protiv ubačenog neprijatelja predviđale su se oklopno-izviđačke jedinice, pešadijski pukovi i grupe trupne avijacije iz sastava armijskih korpusa, kao pomoć je-

² Manji broj tih jedinica bio je u formiranju.

dinicama teritorijalne odbrane. I obratno, jedinice teritorijalne odbrane, prvenstveno one bliže istочноj granici, morale su biti spremne da uzmu učešća u manevru jedinica operativne vojske. Sve to je ukazivalo na potrebu da se raspolaze polivalentnim jedinicama, ili da bar neke teritorijalne jedinice budu pokretljive i bolje naoružane.

— Naoružavanje KoV modernim borbenim sredstvima bilo je usporeno, jer su prvenstvo godinama imale strategijske nuklearne snage. Ovome se mogu dodati i teškoće tehničke i materijalne prirode.

— Sastav 1. armije, izuzev u slučaju pretnje s Istoka, nije dovoljno usklađen s potrebama manevra na drugim frontovima, pogotovo ako ne bi došlo do upotrebe taktičkog nuklearnog oružja, pa bi težinu borbe trebalo da ponesu samo konvencionalne snage. A pokretljivost konvencionalnih snaga je nedovoljna i u neposrednoj je zavisnosti od sredstava koja bi se koristila za prebacivanje na druga vojišta. Ako bi se koristio kopneni put, ne bi postojao problem angažovanja oba armijska korpusa, ali je pitanje — posle koliko vremena se oni mogu upotrebiti i pod kakvim uslovima? Ako bi upotrebi snaga prethodio transport morem, mogao bi se prebaciti samo jedan korpus, i to uz rekviziciju dela trgovačke flote. U slučaju korišćenja vazdušnog

transporta, za borbu bi se mogla upotrebiti samo 11. padobranska divizija. Sve to govori da je postojala potreba za modernizovanjem konvencionalnih snaga, obezbeđujući ih, pre svega, većom strategijskom pokretljivošću.

— Valjanost postojanja četiri komandna stepena (armija, armijski korpus, divizija, brigada) bila je osporavana već duže vremena, a naročito prilikom razmatranja organizacije veza i izvlačenja pouka iz izraelsko-arapskog rata 1973. Isticalo se da broj hijerarhijskih stepena nije u skladu s karakterom savremene borbe koja nameće brze odluke i još brže informisanje izvršioca. Bilo je predloga o formiranju 3, pa i 4 armijska korpusa čiji bi komandanti neposredno komandovali brigadama. Divizija bi, dakle, bila ukinuta, a brigada bi imala sastav lake divizije. Međutim, ti predlozi nisu mogli biti prihvaćeni zbog sistema veza komandovanja razvijenog na osnovu postojeće hijerarhijske strukture. Bilo je potrebno prethodno stvoriti takav sistem veza koje će omogućiti preformiranje jedinica, ili još bolje — koji će biti potpuno nezavisan od sastava jedinica. Nade u tom smislu pružao je i integrisani sistem automatskih veza koji je u razvoju.

— Pukovi teritorijalne odbrane su bili pod neposrednom komandom komandanata vojnih okruga i organizovani za izvršenje određenih zadataka, vezanih za

rejon stacioniranja. Međutim, oni nisu raspolagali opremom i naoružanjem koji bi im omogućili, pod zadovoljavajućim uslovima, učešće u borbi operativne vojske ili snaga za spoljnu intervenciju; njihova transportna sredstva su bila manje pogodna za veće manevre. Odatle je proizilazila velika nezgoda za komandovanje, pa se i nametao zahtev za objedinjavanjem tih pukova u okviru većih jedinica.

— Uslovi za mobilizaciju nisu bili najpovoljniji. Operativna vojska, kada se mobiliše, popunjava svoje aktivne jedinice najmlađim kontingentima rezervista i aktivira nekoliko jedinica vatrene podrške i pozadinskog obezbeđenja, pa prva armija tada broji 180.000 ljudi — što znači da je u miru razvijala 61% u odnosu na rat. Kod teritorijalnih jedinica mirnodopsko brojno stanje (52.000) treba učetvorostručiti (200.000) — znači u miru razvijena oko 25% u odnosu na rat. Jedinice pozadinskih službi moraju svoje mirnodopske efektivne skoro utrostručiti u ratu (od 40.000 na 115.000 ljudi) — znači u miru razvijena oko 35% u odnosu na rat. I pored preduzetih mera (mobilizacijske vežbe, obuka rezervnih starešina, izrada studija u vezi sa mobilizacijom građevinskih preduzeća i civilnih zdravstvenih ustanova itd.), smatra se da mobilizacija nekoliko stotina hiljada ljudi zahteva iz-

nalaganje adekvatnijih načina za njeno ubrzanje i uprošćavanje.

— Najzad, stalni porast potreba u oblasti životnog standarda i obuke jedinica uz ograničene kredite nametnuli su pitanje — mogu li se uštede naći u smanjenju kredita za naoružanje i infrastrukturu ili možda u manjem broju viših taktičkih jedinica? Analize su pokazale da se štednja i u jednoj i u drugoj oblasti ne može sprovesti a da se ne dovede u pitanje izvršenje postavljenog zadatka KoV. Kao objašnjenje za takav zaključak daju se ovi podaci:

a) Vek tenka AMX 13 približava se tridesetoj godini postojanja, oklopnog izviđačkog vozila dvadeset petoj, puške model 49-56 dvadeset šestoj, a puške model 36 četrdesetoj godini; kasarne su stare u proseku 100 godina. Slično je i sa drugim naoružanjem i objektima infrastrukture;

b) Operativni razlozi ne pružaju mogućnosti za smanjenje broja divizija. Naime, za odbranu samo dva glavna pravca koja s istoka izvide u Francusku neophodno je najmanje 5 divizija: na svakom pravcu po 2 i 1 u rezervi, bez koje nema manevra.

Zbog toga, veća smanjenja investicionih kredita i broja divizija nisu mogla doći u obzir. Tvrdi se da bitnije uštede nisu moguće ni kod teritorijalne odbrane, a ni kod snaga za intervenciju. Uštede su se, znači, morale tra-

žiti na drugoj strani — u organizaciji KoV koja neće dovesti u pitanje borbenu sposobnost jedinica.

*

Situaciju klasičnih snaga, a posebno KoV, i neophodnost njihove reorganizacije izložio je načelnik GŠ oružanih snaga: ...»Formiranjem konvencionalnih snaga stvorili smo sistem koji je svojom organizacijom, naoružanjem, pa i rasporedom bio... suviše jednostrano zamišljen kao funkcija većeg sukoba na istoku... Razumljivo, ta hipoteza ostaje najopasnija. Bili smo veoma revnosni kada smo stvarali, na vrlo kartezijski način, elemente oružanih snaga prilagođene odgovarajućoj vrsti zadatka. To je posebno vidljivo kod KoV, s njenom nešto veštačkom podelom na snage operativne vojske, snage teritorijalne odbrane i snage za intervenciju... raspoložemo operativnom vojskom dosta dobro popunjenom i dobro obučenom, snagama za intervenciju dobro obučenim, ali sigurno nedovoljno naoružanim i jedinicama teritorijalne odbrane čije je naoružanje žrtvovano u korist drugih i čiji zadatak nikada nije bio dovoljno jasno određen«.

Sve te slabosti KoV nisu od juče. Bilo je dosta predloga za njihovo otklanjanje, ali je primat stratejskih nuklearnih snaga bio stalna prepreka bilo kakvim promenama. Tek pre dve godine,

kada je Žiskar d'Esten postao predsednik Republike, počelo je preispitivanje francuske vojne politike, a KoV je izbila u prvi red interesovanja. Pokazalo se da je najozbiljniji problem oružanih snaga baš kopnena vojska, jer se, po rečima načelnika GŠ oružanih snaga »nesumnjivo danas nalazi u najsloženijoj situaciji«.

Zbog toga, prema mišljenju Žiskara d'Estena, »sve jedinice KoV moraju u mirnodopskom periodu biti organizovane kao jedinice operativne vojske, dakle sposobne da zametnu i vode bitku. A to znači da je potrebno, s jedne strane, uvrstiti u sastav divizija sve pešadijske pukove i druge jedinice na teritoriji metropole (a to su, pre svega, jedinice iz sastava teritorijalne odbrane — S.J.), i, s druge strane, stvoriti zamisao o takvom tipu tih divizija koji će im omogućiti aktivno učešće u bitki«. Pored toga, »kopnenoj vojsci treba obezbediti određenu mobilnost«.

Smer zamišljenih promena u sadašnjoj KoV treba da se kreće po rečima načelnika GŠ oružanih snaga u tri pravca:

— *bolje podele između borbenih jedinica i delova za njihovu podršku, koja će usloviti formiranje većeg broja osnovnih borbenih jedinica, uz osetno smanjenje ukupnog brojnog stanja za 15 do 20.000 ljudi;*

— *uprošćavanja sistema komandovanja, ukidanje jednog ko-*

mandnog stepena i spajanje, makar delimično, operativnog i teritorijalnog komandovanja u miru. Tom reorganizacijom KoV će imati: 1 komandu armije, 2 komande armijskih korpusa, od kojih se jedna u miru spaja s komandom jedne vojne oblasti, 5 ili 6 komandi vojnih oblasti, umesto sadašnjih 7;

— *veće polivalentnosti* viših taktičkih i operativnih jedinica, imajući na umu da polivalentnost ima granice i da će neke od tih jedinica biti više prilagođene specifičnom vidu borbe.

U oblasti naoružanja operativne vojske promene će biti usmerene na otklanjanje dve velike slabosti, tj. na intenzivniju popunu oruđima klasične artiljerije i sredstvima PVO. Nasuprot tome, više će se učiniti za račun drugih jedinica potpunom svim vrstama jeftinijeg naoružanja i opreme (lično naoružanje, pt sredstva, vatrena sredstva poput minobacača, sredstva veze, transportna i borbena vozila), i drugim sredstvima kojima će se povećati borbena sposobnost i pokretljivost jedinica.

NAČELA REORGANIZACIJE KoV

U okviru ovakvih smernica načelnik GŠ KoV postavio je za reorganizaciju jedinica i ustanova ova načela:

— *polivalentnost* jedinica, grupišući ih u više taktičke jedinice

i povećavajući borbenu sposobnost sadašnjih jedinica teritorijalne odbrane, pa tako ukinuti razliku koja postoji između oklopnih i mehanizovanih s jedne, i teritorijalnih jedinica s druge strane;

— *veća pokretljivost* jedinica za dejstva na teritoriji Francuske i van nje;

— *veće jedinstvo komandovanja* proširenjem nadležnosti komandanata vojnih oblasti, ukidanjem nekih komandnih stepena i spajanjem komandi teritorijalne odbrane i operativne vojske;

— *obnova i rasterećenje sistema mobilizacije*;

— *smanjenje opštih troškova*, i to u prvom redu boljom podelom ljudstva, rasterećenjem štabova i smanjivanjem infrastrukture;

— *skladniji geografski raspored jedinica* na čitavoj teritoriji zemlje njihovim razmeštajem po određenim departmanima.

Primena tih načela nameće duboke izmene u sastavu jedinica. Sem u nekim izuzetnim slučajevima postepeno će se usvojiti četvorna formacija da bi se uštedom na račun broja komandnih i pozadinskih organa, uz jednovremeno očuvanje iste borbene sposobnosti celokupnih snaga, smanjili opšti troškovi. Rezultat će biti: smanjenje broja pukova uz očuvanje istog broja osnovnih borbenih jedinica — vodova.

Ubuduće će osnovna združena viša taktička jedinica biti divizija

a ne brigada. Divizija će imati 4 puka združenog sastava, obrazovana od po 4 borbene čete i odgovarajućih delova za podršku, zaštitu i pozadinsko obezbeđenje.

Očekuje se da će nova divizija raspolagati elastičnošću dosadašnje brigade i njenom sposobnošću neposrednog komandovanja, ali uz veću borbenu moć i sposobnost da duže vremena izdrži u borbi.

Buduća organizacija predviđa, dakle, ukidanje brigade, čime će se u isto vreme smanjiti snage i sredstva za komandovanje i vreme reagovanja organa na hijerarhijskoj lestvici. Snage i sredstva za komandovanje biće, prema tome, bolje prilagođene potrebama savremene borbe. Tehnička strana komandovanja biće poboljšana usavršavanjem integrisanog sistema automatskih veza.

Armijski korpus, rukovodeći borbom divizija, ostaće glavni komandni stepen za korišćenje taktičkih nuklearnih udara, za upravljanje pozadinskim obezbeđenjem i za rukovođenje manevrom vazduhoplovnih i kopnenih snaga.

MERE ZA REORGANIZACIJU KOPNENE VOJSKE

Radi formiranja navedenih jedinica, smanjenja brojnog stanja u celini, svrsishodnijeg rasporeda ljudstva, ravnomernijeg razmeš-

taja jedinica, poboljšanja komandovanja i smanjenja opštih troškova KoV, od početka njene reorganizacije, juna 1975. preduzete su ove najznačajnije mere.

— Jedinstvo u komandovanju je povećano i pojednostavljena je hijerarhijska potčinjenost na svim komandnim stepenima, naročito na nivou komandi vojnih oblasti i vojnih okruga. Pošto su prethodno izvršene izmene u nadležnostima komandi VOb i VOk, septembra 1975. doneta je odluka o spajanju teritorijalnih i operativnih komandi. Na osnovu te odluke komandanti VOb preuzimaju pod svoju komandu sve jedinice i ustanove KoV koje su stacionirane na njihovim teritorijama, bez obzira da li su iz sastava operativne vojske, teritorijalne odbrane ili snaga za intervenciju van metropole (sem škola i jedinica pod neposrednom nadležnošću ministra odbrane). Oni su odgovorni za njihovu obuku, dovođenje u borbenu spremnost i upotrebu, pozadinsko obezbeđenje i upravljanje. Radi zastupanja u odsutnosti i pomaganja u komandovanju i upravljanju, komandant VOb dobio je pomoćnika, čina generala.

Najkrupnija posledica tih odluka bila je spajanje komande 1. armijskog korpusa s komandom 6. VOb i potčinjavanje korpusa komandantu 6. VOb.

Komandant VOk, takođe general, pomaže komandantu VOb u

komandovanju i upravljanju jedinicama i ustanovama na svojoj teritoriji. Odgovoran je za sva pitanja iz domena garnizonske službe, regrutovanja vojnih lica koja zaključuju ugovor o službenju u armiji, predvojničke obuke, upravljanja i obuke rezervnim ljudstvom i iz domena mobilizacijskih priprema. Predviđa se da bi komandanti VOk mogli, pored funkcija teritorijalnog karaktera, dobiti i zadatke komandovanja trupnim jedinicama. Nasuprot tome, u VOk gde će biti stacionirana divizija njen bi komandant mogao preuzeti komandovanje u teritorijalnom smislu. Zbog toga je došlo do spajanja nekih komandi divizija s odgovarajućom komandom VOk na čijoj su teritoriji te jedinice razmeštene.

Radi povećanja jedinstva komandovanja i smanjenja opštih troškova odlučeno je, takođe, da se spoje 5. i 7. VOb u jednu — 5. VOb. Time će se povećati ne samo efikasnost komandnih organa nego i uštediti u ljudstvu i funkcionalnim rashodima (za 30%).

— Paralelno s tim merama, juna 1975. na vežbi 4. VOb grupišu se 3 pešadijska puka i 1 izviđački oklopni puk, svi iz sastava teritorijalne odbrane, da bi se u toku 10 dana ispitivanja stekla taktička iskustva za formiranje novih divizija.

Posle tih priprema 1. 1. 1976. godine formirane su 3 nove lake divizije:

— u 3. VOb — 9. divizija mornaričke pešadije, od jedinica 9. brigade i 41. pešadijskog puka;

— u 5. VOb — 14. pešadijska divizija, od 1. puka Legije stranaca, 99. 92. i 75. pešadijskog puka;

— u 4. VOk — 15. pešadijska divizija, od 57. i 126. pešadijskog puka, 22. puka mornaričke pešadije, 5. lovačkog puka i 20. artiljerijskog puka.

Pored njih, 1. 8. 1976. formirana je u 5. VOb — 27. alpska divizija, od postojećih jedinica 27. i 17. alpske brigade.

Divizije će u slučaju mobilizacije biti popunjene ljudstvom iz rezerve i dati jezgro za formiranje novih jedinica. Formiranjem tih divizija, svi pukovi na teritoriji 3. 4. i 5. VOb neće više biti izolovani, već će se ojačati kohezija između jedinica raznih rodova i službi, poboljšaće se njihova sredstva veze, pokretljivost i protivtenkovska odbrana kako bi mogli brzo intervenirati u svim okolnostima i na svakom mestu.

Kako u neposrednoj budućnosti sve teritorijalne jedinice neće biti obuhvaćene reorganizacijom, predviđena su prelazna rešenja. Tako, u 2. i 6. VOb situacija ostaje nepromenjena, tj. teritorijalni pešadijski pukovi su i dalje pod komandom komandanta VOk, mada će se iskoristiti svaka prilika da uzmu učešća u manevrima većih jedinica. I obratno, u 1.

VOb 2 oklopna i 2 pešadijska pu-
ka, iako neće formirati višu tak-
tičku jedinicu, stavljeni su pod
komandu pomoćnika komandan-
ta VOb — generala.

— Nastavna uprava KoV pre-
stala je 1. 1. 1976. da funkcioniše,
jer su od nje stvorena dva nova
organa: Uprava za nastavu i ško-
le KoV i nastavno odeljenje. Up-
rava za nastavu i škole biće od-
govorna za sprovođenje direktiva
načelnika GŠ KoV u pogledu ško-
la i nastavnih centara. Nastavno
odeljenje ulazi u sastav Opera-
tivne uprave GŠ KoV, sa zadat-
kom da vodi politiku obuke ljud-
stva i uvežbavanje jedinica (na
poligonu) i izrađuje opšte pro-
grame.

— Na osnovu predloga minis-
tra odbrane Parlamentu, KoV će
se smanjiti sa 338.500 na 311.000
ljudi, i to na račun regruta, os-
lobađanjem od vojne dužnosti o-
nih koji su do tada služili, iako
su s medicinskog stanovišta bili
ograničeno sposobni.

— Brojno stanje najviših up-
ravnih i komandnih organa sma-
njiće se u proseku za oko 10%
radi postepenog ojačavanja sta-
rešinskog kadra trupnih jedinica
i organa kojima starešine najviše
nedostaju.

— Koristeći se metodom ana-
lize »cena koštanja — efikasnost«
došlo se do zaključka da treba:
5 pukova rasformirati, a od 2 pu-
ka formirati jedan, čime bi se
uštedelo u jedinicama za koman-

dovanje i jedinicama službi; 3 na-
stavna centra, s obzirom na nji-
hovu visoku cenu koštanja, ras-
formirati, a njihov zadatak —
osnovnu obuku regruta — prene-
ti na trupne jedinice.

Reorganizacijom KoV stavlje-
no je na raspolaganje 490 oficira,
1.350 podoficira i 5.660 vojnika.
To ljudstvo je dobijeno smanje-
njem najviših komandnih i up-
ravnih organa (140 oficira, 120
podoficira, 140 vojnika); reorga-
nizacijom sistema obuke (50 ofi-
cira, 100 podoficira, 680 vojnika);
spajanjem, odnosno rasformira-
njem i preformiranjem jedinica
(300 oficira, 1.130 podoficira,
4.840 vojnika). Na taj način po-
većana je borbena sposobnost je-
dinica (210 oficira, 850 podoficira,
2.840 vojnika zauzeli su formacij-
ska mesta gde se traži veća struč-
nost), a jedinice popunjene nedo-
stajućim ljudstvom (280 oficira,
500 podoficira, 2.820 vojnika).

SASTAV NOVIH DIVIZIJA I KORPUSA

Kada bude završena reorgani-
zacija KoV, divizije i armijski
korpusi imaće ovakav sastav:

— *Oklopna divizija* (shema 6)
biće naoružana tenkovima AMX
30, amfibijskim oklopnim vozili-
ma AMX 10 za transport trupa,
lakim oklopnim vozilima razne
namene — točkašima VAB i znat-
nim brojem protivtenkovskih
sredstava i minobacača. Artilje-
rijski pukovi biće naoružani to-

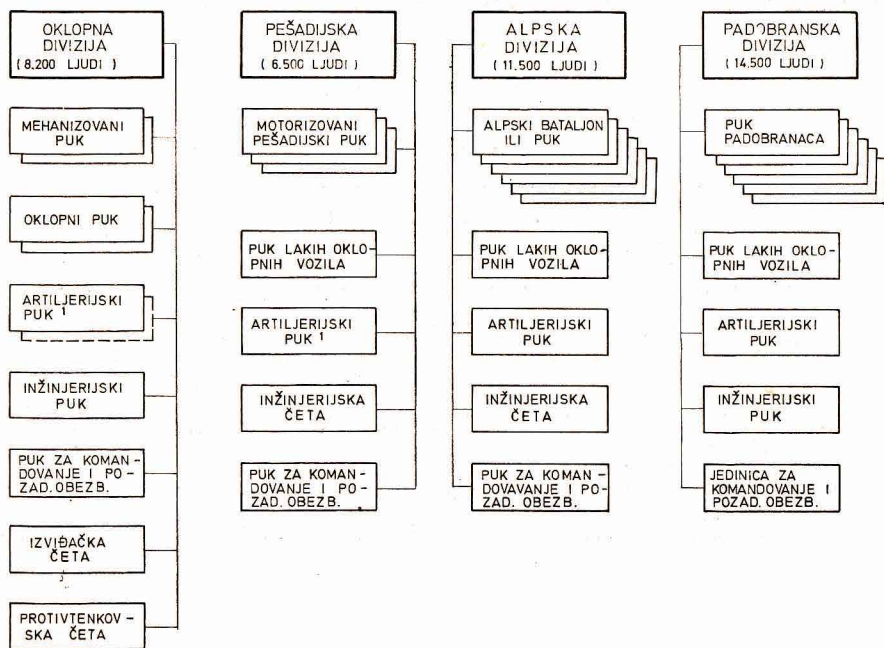
povima velike brzine gađanja GCT 155 mm ili višecevnim bacačem raketa. Oklopne divizije predstavljaju glavnu snagu 1. i 2. armijskog korpusa za vođenje borbe u nuklearnim uslovima.

— *Pešadijska divizija* (shema 6) raspolaže vlastitim transportnim sredstvima (u pukovima), minobacačima 120 mm i snažnim protivtenkovskim oružjem, u prvom redu 72 pt sistema *Milan*, dok će artiljerijski puk biti naoružan topovima 155 mm sa tegljačima. Kao mogući zadaci ovih divizija pominju se: saradnja sa prvom armijom kada su joj potrebne pešadijske snage, samostalni zadaci van teritorije

vojne oblasti (15. pešadijska divizija), i dejstva van metropole (9. divizija mornaričke pešadije). Pešadijske divizije koje se formiraju tokom mobilizacije imaju sastav, opremu i naoružanje slično aktivnim pešadijskim divizijama.

— *Alpska divizija* (shema 6) biće, najverovatnije, upotrebljena za dejstva u jugoistočnoj Francuskoj.

— *Padobranska divizija* (shema 6) biće sastavljena od dve brigade. Krajem 1976. godine trebalo je završiti naoružavanje ove divizije pt sistemom *Milan*. Njeni zadaci vezani su, pre svega, za dejstvo snaga za spoljnu intervenciju.

Šema 6

Padobranska, alpska i 6 peša-
dijskih divizija biće stacionirane
u unutrašnjosti Francuske.

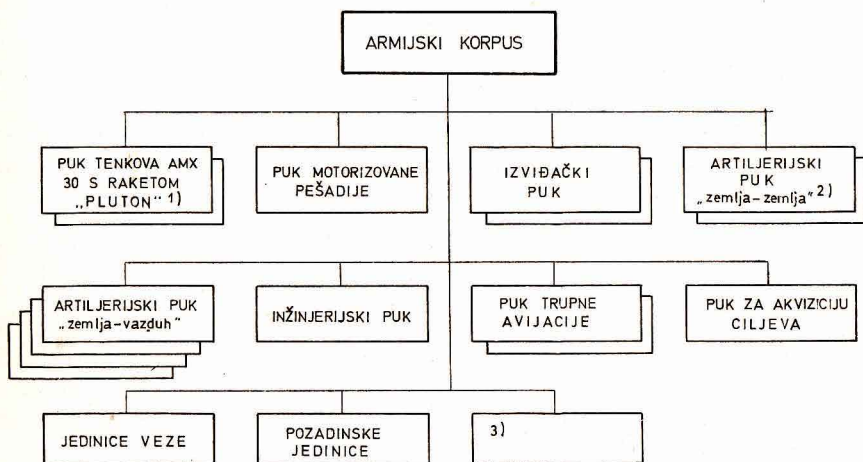
Posle reorganizacije, aktivne
snage KoV obuhvataće 16 divizija
od kojih će 8 biti oklopne, 6 pe-
šadijske, 1 alpska i 1 padobran-
ska. Razlika između jedinica ope-
rativne vojske i jedinica teritori-
jalne odbrane postepeno će išče-
zavati, a time i takva podela je-
dinica KoV. U miru divizija će
biti pod komandom komandanta
vojne oblasti na čijoj su teritoriji
razmeštene. Za vreme rata, za-
visno od pretpostavki za upotre-
bu i planiranih zadataka, biće
potčinjene ili komandantu od-
brambene zone (nju obrazuje
vojna oblast u ratu) ili koman-
dantu 1. ili 2. armijskog korpusa.

Osim toga, na znak mobiliza-
cije obrazovaće se 14 divizija od
rezervnog ljudstva. Četiri od njih
formiraće škole, a ostalih 10 je-
dinice aktivnog sastava. Na taj
način KoV će raspolagati posle
mobilizacije sa 30 divizija.

U sastav armijskog korpusa ući
će kao organski delovi, pored
oklopnih divizija, i ostale jedinice
(shema 7).

Ovakav sastav korpusa već je
izazvao preformiranje i predislo-
kacije jedinica iz oba armijska
korpusa,

Na kraju treba reći da će sve
nove jedinice raspolagati većim
brojem oružja klasične zemaljske
i protivavionske artiljerije i ve-
ćom količinom protivtenkovskih
sredstava.

Šema 7

(3) Podaci o drugim jedinicama nisu nađeni u korišćenoj literaturi.)

Ovaj sistem se oslanja na najnovije tehničke rezultate u oblasti informatike i numeričkih veza. Od njega se očekuje da starešinama viših taktičkih i operativnih jedinica obezbedi takve mogućnosti komandovanja kakve ne mogu pružiti postojeće veze. Naime, sadašnji sistem veza u biti je hijerarhijski, pa svaki komandni stepen ima vlastiti stepen veza, koji se međusobno povezuje preko viših hijerarhijskih komandnih stepena. Dosađanja organizacija veza ima više slabosti: veze se ne mogu prilagoditi izmenjenom sastavu jedinica; postoje teškoće u uključivanju i drugih korisnika, sem unapred predviđenih; sporo se uspostavljaju pokidane veze. Taj nedostatak gipkosti hijerarhijskih veza potenciran je i činjenicom da je njihovo korišćenje potpuno ručno. Uz to, postavljanje na istom komandnom mestu organa za komandovanje i sredstava veze, čini komandna mesta glomaznim, slabo pokretnim, te prema tome dvostruko ranjivim.

Nasuprot takvoj organizaciji, integrisani sistem automatskih veza obrazuju centri veze, tzv. čvorni centri, koji su potpuno odvojeni od komandnih mesta. Svi ti »čvorni centri« ulaze u jedinstvenu mrežu radio-relejnih uređaja kojom se pokriva čitava zona razvoja i upotrebe armijskog

korpusa. Pošto je novi sistem veza jedinstven, njegovi centri mogu, koristeći automatsko povezivanje, opslužiti veliki broj korespondenata radio-uređajima koji gravitiraju ka zoni koji taj sistem pokriva. Jer, izrađen u obliku mreže, on omogućava uspostavljanje *neposrednih* veza između korespondenata koji se nalaze u zoni, bez obzira kome komandnom stepenu hijerarhijske lestvice pripadaju. Integralni sistem automatskih veza može se, prema tome, prilagoditi bez teškoća promenama u strukturi komandovanja, a to znači promenama koje nameće i reorganizacija KoV. Korespondenti, bez obzira da li su na mestu ili u pokretu i nezavisno od toga da li se koriste žičnim ili radio-sredstvima, povezuju se, ma gde se nalazili, sa sistemom pomoću pozivnog broja, koji im je jednom zauvek dat. Taj se broj unosi u memoriju automatskog elektronskog komutatora, male elektronske računске mašine, s pozivnim brojevima drugih korespondenata. Svi korespondenti, kada se nađu u zoni, mogu tako sami uspostaviti potrebne veze, kako telefonske tako i telegrafske, jednostavnim biranjem pozivnih brojeva na tastaturi i dobijati željene korespondente skoro trenutno, a da ne moraju znati ni njihovo mesto u rasporedu, ni centralu na koju su oni priključeni. Postupak kojim se upućuju pozivi automatskim komutatori-

ma svih »čvornih centara« omogućava, naime, da se pronade veoma brzo bilo koji korespondent bez obzira na mesto njegova prebivanja. Korespondenti moraju da znaju samo pozivni broj svog sagovornika, a njega mogu naći u jednom dokumentu stalnog karaktera.

Veza može biti uspostavljena i u slučaju da dođe do prekida u sistemu, zahvaljujući uređaju za programiranje prioriteta i prava prvenstva u dobijanju veza. Naime, ako postoji najmanja mogućnost da se dobije slobodan i ispravan kanal veze između dva korespondenta, čak i preko mnogobrojnih obilazaka, postupak oko upućivanja poziva je takav da omogućava automatsko pronalaženje tog kanala i uspostavljanje veze za veoma kratko vreme.

Starešine koje su opremljene samo radio-stanicama i jednim specijalnim uređajem mogu, posredstvom naročitog sistema uključivanja u sredstva veze, pozi-

vati ili biti pozvani od svakog korespondenta radio ili žičnim sredstvima. Najzad, svi se korespondenti veze koriste šifrovanjem razgovora i depeša.

Smatra se da će integrisani sistem automatskih veza, pružajući korespondentima na bojištu jednovremene pogodnosti automatskog teleksa, telefonije i radio-telefonije — biti u stanju da bitno poboljša vojne veze.

Koristeći posebne uređaje, korespondenti tog sistema će istovremeno moći da se uključe u mrežu pošte i telegrafa i teritorijalnu mrežu veza KoV.

FINANSIJSKA SREDSTVA REORGANIZACIJE

Materijalna baza reorganizacije od 1977. do 1982. godine odobrena je od Parlamenta i predviđena šestogodišnjim planom razvoja oružanih snaga. Izdaci za KoV u odnosu na ostale vojne izdatke vide se iz sledećeg pregleda:

Planirani krediti (u milionima franaka)	1977.	1978.	1979.	1980.	1981.	1982.	1977— 1982.
Ukupni krediti za odbranu	58000	66460	76155	87260	99990	114575	502440
Zajednički krediti (studije, istraživanja, zajedničke službe i nuklearne snage)	11670	13145	14795	16470	18495	20570	95145
Kopnena vojska	18400	21080	24025	27280	30975	35170	156930
Ratna mornarica	9780	11355	13200	15450	17975	20955	88715
Ratno vazduhoplovstvo	12225	14150	16490	19405	22670	26880	111820
Žandarmerija	5925	6730	7645	8655	9875	11000	49830

Vredno je istaći da se takvim novčanim iznosima jedinicama KoV, između ostalog, omogućava 15 časova leta mesečno za svakog pilota borbenog aviona i prosečno 100 dana godišnje obuke van kasarne i garnizona.

KRITIKA REORGANIZACIJE

Iz kritičkih napisa o reorganizaciji KoV čini se da su najznačajnija ova tvrđenja:

— Povećanjem izdataka za KoV i usporavanjem izdataka za stratezijske nuklearne snage devalorizuje se nuklearno odvracanje, kičma francuske vojne doktrine za vođenje »nebitke«;

— Zadatak KoV nije više da ispita i obavesti vladu da li postoji stvarna opasnost za nezavisnost zemlje: modernizovana i ojačana KoV priprema se za vođenje bitke na istočnoj granici SR Nemačke, čime se odustaje od dosadašnje vojne doktrine »svih azimuta« i prihvata američka strategija za evropsko ratište.

Nasuprot takvim zamerkama, predsednik Republike ističe da nastavlja politiku de Gola i Pompidua, a ministar odbrane kaže da je razmatranje bitke na istaknutim položajima samo razmatranje jedne od hipoteza u duhu nepromenjene vojne misli.

Ipak, ostaje da se sazna: ne razvija li se nova stratezijska koncepcija kada predsednik Re-

publike misli da »sistem naše odbrambene organizacije treba da omogućí izvođenje bitke« između Rajne i Čehoslovačke, dok je de Gol smatrao da je zadatak klasičnih snaga prisiliti napadača na nacionalnoj teritoriji da angažuje tolike snage koje će opravdati upotrebu nuklearnog udara po njegovim gradovima.

Dodajmo na kraju da su izjave najviših francuskih rukovodilaca povodom reorganizacije u SR Nemačkoj pozdravljene a u SSSR kritikovane.

Svetislav JANKOVIĆ

LITERATURA:

- Entretien avec le général de Boissieu, Défense nationale, 1975, juli, s. 17—44;
- Vaujaque, Édouard: Poursuite de la réorganisation de l'armée de terre, Défense nationale, 1976, april, s. 163—164;
- G. V.: Première étape de la réorganisation de l'armée de terre, Défense nationale, 1976, februar, s. 175—176;
- Vaujaque, Édouard: La réorganisation de l'armée de terre. Le réseau intégré de transmissions automatique, Défense nationale, 1976, maj, s. 156—159;
- Giscard D'Estaing, Valéry: Allocution à l'Institut des Hautes Études de Défense Nationale, Défense nationale, 1976, juli, s. 5—20;
- Vaujaque, Édouard: Structures des futures grandes unités, Défense nationale, 1976, juli, s. 155—156;
- Méry, G., gén.: Une armée pour quoi faire et comment?, Défense nationale, juni, 1976, s. 11—34;
- Armées d'aujourd'hui, No 7, 9, 10, 11, 12 — 1976;
- TAM, No 302, 1976; Le Monde, 30. 4, 6. 5, 27/28, 6, 30. 6, — 1976.